

A szovjet sajtó ismerleti a magyar kormány-nyilatkozatot

A szovjet sajtó nagy terjedelemben ismerteti a Magyar Népköztársaság kormányának az új szovjet lezserelési javaslattal kapcsolatos nyilatkozatát és a kormány elnökének N. Sz. Hruscsovhoz intézett levelét. A péntek délutáni Izvesztija és a szombat reggeli Pravda teljes terjedelmében közli dr. Münnich Ferenc miniszterelnök levelét és a kormány nyilatkozatát.

„Ünnepi játékok városa”

Színes kisfilm készül Szegedről

Lapunkban korábban már hírt adtunk arról, hogy Szegedről húszperces vetítési időtartamú színes kisfilm készül. A híradást követően viszont majdnem úgy fordult, hogy más, nagyobb munkák miatt a felvételek idén elmaradnak. Mártonfi Emil, a Budapesti Filmstúdió rendezője azonban vállalkozott a nagy munkára és a szükséges feltételeket biztosították is a felvételek megkezdésére.

Mintegy félmillió összeg

ráfördítésével készül a kisfilm.

Mártonfi Emil rendező Németh István főiskola adjunktussal, a forgatókönyv írójával és szakanyaggyűjtőjével most egészíti ki a még hiányzó »filmkockákat«. Így kap helyet a filmben a Szegedhez tartozó ősi település, Mihálytelek új és modern bölcsődeje-napközije, pontosabban szóval: az »ott lakó« gyermekesereg.

A mindvégig színes kisfilm Szeged történelmi emlékeitől a modern városképig mindent felölel

— mondotta munkatársunknak Mártonfi Emil rendező. — Az alsóvárosi napsugaras kiképzésű és paprikafűzéses gangú házak épp úgy szerepelnek, mint a Marx téren és a környékén épült modern épületek, majd a szalámigyár, a paprikafeldolgozás, a halászmesterség, a fűvészkert, a Haladás Termelőszövetkezet országos hírvégházai, több egyetemi intézet és kutató laboratórium, a panteon, híres szegedi szobrok, a dóm freskói és világhírű orgonája, a színes kupolája és színes üveglablakai, speciális szegedi mesterségek és hagyományok, a város régi és új irodalmi és művészeti élete, a fehértoi madárvilág és így tovább.

A felvételek július 10-én indulnak és augusztus 10-ig tartanak.

Különös hangsúlyt kap a filmben maga az ünnepi játékok és közönsége, az ebben az időben megrendezésre kerülő ipari vásár és a Dél-Alföldi Mezőgazdasági Kiállítás, a sport- és kulturális rendezvények sora, a nemzetközi lovasverseny, özbak-kielőkészítő, úszó- és motorcsónakverseny, városismertető kirándulás stb. A kiszesek vendégeiként francia diákok sátoztáboroznak majd a Tisza-parton, s többek között nyugatnémet autós turisták érkeznek Szegedre, őket is láthatjuk a filmben.

Az ünnepi játékokra Szegre

redre érkező százezer vendég, külföldi és hazai látogató itt-tartózkodása is szerepet kap a filmben.

A filmesek, akik nagy apparátussal jönnek Szegedre, mindenütt ott lesznek az esemény forgatagában, amely a város arculatát jellemzi. Különleges áramfejlesztő berendezést is hoznak magukkal, hogy a nagyarányú felvételeket tökéletesen megoldhassák. A film

zenei kíséretül Erkel-, Liszt- és Dankó-művek szolgálnak.

Tekintve, hogy külföldön is bemutatásra kerül majd a Szegedről készülő színes kisfilm, előreláthatóan orosz, angol, német és olasz nyelvű szövegkísérettel is ellátják.

L. F.

Építőbrigádokat alakítottak a Csongrád megyei fiatalok

a termelőszövetkezeti építkezések meggyorsítására

A megyei KISZ-bizottság kezdeményezésére széleskörű társadalmi mozgalomnak rész. Több baromfielés-bontakozott ki Csongrád megyében a termelőszövetkezeti építkezések meggyorsítására. Eddig a KISZ-szervezetek hét segéd- és három szakmunkás-brigád alakítottak, amelyek rövidesen munkához látnak. Több száz üzemi munkásfiatal ajánlotta fel, hogy a tsz-közsegekben a tsz-közsegekben létesítendő építőtáborokban dolgozik néhány napot. Mintegy kétezren szombati és vasárnapi szabad idejükben vállalták ezt a munkát. A fiatalok — a tervek szerint — húsz helyen építenek 25 férőhelyes sülédőszállásokat. Szegeden és Hódmezővásárhelyen egy száz és egy ötven férőhelyes tehénistálló építésében vesznek részt. Több baromfielés juhjószág felépítését is vállalták a fiatal társadalmi munkások. Az építőanyag előteremtésére három hordozható kis vályogvetőgépet készítenek a megye fiataljai. A kövegyi téglagyár ifjúmunkásai pedig társadalmi munkában állítanak elő negyven ezer téglát, amelyet átadnak majd a közös gazdaságoknak. Sok más módon is segítik a KISZ-tagok a szövetkezeteket. A szegedi fiatalok például részt vettek az Uj Élet Tsz központjában a bölcsőde bővítésében és a Rózsa Ferenc Tsz hatkilo méteres új bekötőútjának készítésében.

Két köszörűs — egy szemüveg

Amikor gép mellé állítják a munkást, előbb kioktatják, hogyan, miként előzheti meg a balesetet. Mégis sokan figyelmen kívül hagyják az óvórendszabályokat. A MÁV Felépítmény- és Vasanyagjavító Vállalat udvari köszörűgépénél Arok Ferencet és Bartók Mihályt látjuk munka közben. Az előbbi, aki már 12 év óta van a vállalatnál, védőszemüveg nélkül, az utóbbi aki csak egy éve dolgozik itt, szemüveggel. Vajon miért nem használja Arok Ferenc is a védőszemüveget? Talán úgy gondolja, hogy őt már 12 év alatt annyira megszokta a köszörűgép, hogy már nem is vághat semmit a szemébe? Ugy látszik, ezen a véleményen van művezetője és üzemvezetője is, mert mind a ketten látták, mégsem figyelmeztették. Ezért álljon itt a kép és néhány sor figyelmeztetőül mindhármuknak és azoknak is, akik ilyen könnyen gondolkodnak.

Minden ember drága kincse a béke

Nyilatkozatok a lezserelésről

Szeged közvéleménye is egységesen helyesli a Szovjetunió javaslatát az általános és teljes lezserelésről. A város népe is kifejezést juttatja, saját véleménye is tükröződik abban a nyilatkozatban, amelyben a Magyar Népköztársaság kormányja állást foglal a lezserelés mellett, örömmel üdvözölve az újabb szovjet kezdeményezést a háború nélküli világért. Most a béke és a lezserelés kérdéseivel kapcsolatban újabb nyilatkozatokat közlünk.

LOVASZI IMRÉNE MUNKASASSZONY:

A világ munkásai támogatják a javaslatot

Az újszegedi szövetségben gati imperialista hatalmak dolgozik huszonöt éve Lovaszi Imréné kopszoló. Munkatartását is. Ugy érzem, a lezsereléssel kapcsolatban még örömmel fogadták az új lezserelési javaslatot. — Nagyra értékeljük a Szovjetunió újabb kezdeményezését — mondotta Lovaszi Imréné. — Munkáséletünkben sok-sok erőfeszítésre emlékezünk vissza, melyet a békéért, az emberiségért tett a világ első szocialista állama. Ezért tekintünk bizakodva a szocialista tábor hatalmas, erős vezetőjére. Viszont elítéljük a nyu-

DR. BALINT ALAJOS MÚZEUMIGAZGATÓ:

A kultúra virágzásához is béke kell!

A Szegedi Móra Ferenc Múzeum igazgatója, dr. Balint Alajos a nagy jelentőségű lezserelési javaslattal kapcsolatban megállapította: — Sajnos, kenyerem javát már elfogyasztottam. Közben igen sok embert megismertem, de sokan megismertek engemet is. Tudják rólam, hogy egész életemben szoval és írásban mindig azért harcoltam, hogy a kultúra virágozzék. Mintha ma is hallanám Móra Ferenc szavait: »a kultúrának leglább egy kis pislakoló mécsesét vigyük ki a tanyákra«. Hát én ezért élek. A kultúrának nemcsak mécsesét, hanem világító fáklyáját szeretném magásra emelni, hogy annak fényénél minél többen művelődhessenek. Tudom azonban, hogy a kultúra virágzásához is béke kell!

— Múzeumban dolgozom, s a múzeumnak egyik feladata éppen a népművelés. Két világháborút is átéltem és egyik háborúból sem arra emlékszem, hogy akkor a kultúra terjesztése lett volna az elsőrendű feladat. Arra ellenben igen, hogy fegyvereket kellett kovacsolni, azokkal békes embereket megtámadni, városokat bombázni és olyan célokért ontani vért, amelyek sem a munkásoknak, sem a parasztnak, de az értelmiségieknek sem volt érdekük. Ha hadianyagra, rakétákra, öldöklő fegyverekre fordítjuk az anyagi javakat, akkor a kultúra megismerésére és terjesztésére sem marad elég pénz.

— Boldog voltam tehát, amikor a szovjet kormány által benyújtott lezserelési javaslatot elolvastam. Milyen nagyszerű is lenne, ha minél előbb megvalósulna az általános és teljes lezserelés, hiszen akkor még jelentősebb összegeket tudunk kulturális célokra is fordítani. Ennek nyomán valóra válnak vágyaink. S béke kell ahhoz is, hogy maradék nélkül teljesítsük azokat a feladatokat, amelyeket dolgozó népünk és szocializmusunk építő országunk joggal vár el tőlünk.

— Örvendenek, ha a szovjet lezserelési javaslatot a genfi tárgyalásztáznál is úgy fogadják, mint én és országunkban sok milliónyi-an.

Lökös Zoltán — Simon István

fővárosban és másutt az országban már sikerrel játszották. A mi színházunk ismételtelen csak kitaposott ösvényen hajlandó járni, jóllehet, éppen olyan kötelessége volna a közönségnek, a szerzőkkel és a szocializmus művelődéspolitikájával szemben, hogy keresse, kutassa és karolja fel a mai szerzők műveit, mint más színházaknak. Az nem igaz, hogy nincs új magyar darab, hiszen a fővárosi színházak egymás után produkálnak bemutatásokat magyar szerzőktől, de még a vidéki színházak is megelőzték ebben Szegedet bátoraságukkal.

Lehetséges, hogy az új magyar drámák nem minden tekintetben a legkitünőbbek, hogy éretnyeik, értékeik mellett hibákat is hordoznak. Abban azonban egyetérthet minden színházi vezető, hogy ezekkel kísérletezni, próbálkozni kell, mert korszerűségük, problémafelvételük rokonszenvenet kelt a mai emberben és érdeklődést vált ki a színházlátogatókból. Több mint egy tucazt új magyar színművet és vigjátékot mutattak be idén a fővárosban. Ezek között meglehetősen sikeres volt Molnár Géza Parázs, Mesterházi Lajos Üzenet, Barnassin Anna Idegen partok előtt című, témáját az ellenforradalom idejéből merítő drámájának. Sok vitát és nagy társadalmi érdeklődést váltott ki Gáspár Margit Égiháború és Szabó Mágda Kigyomlás című műve. Kellems és tartalmas szórakoztatást nyújtott Gergely Márta Száz nap házasság, Kállai István Ugorj ki az ablakon és Tabi László Különleges világnap című vigjátéka, hogy csak néhányat említsünk.

Nem fordul azonban a szegedi színház kellő figyelemmel és érdeklődéssel a magyar klasszikusok, valamint a külföldi klasszikusok és modern szovjet, népi demokratikus és nyugati szerzők művei felé sem. Pedig milyen nagy sikert hozott az egyik élelmes pesti színháznak Földes Imre Hivatalknok urak című színműve! Milyen nagy közönségsikere volt Rozov Felhőnek a gyerekek és Arbuzov Tánja című darabjának! A nyugatiak közül Hansberry A napfény nem eladó; Miller Az ügynök halála, Max Frisch Biedermann és a gyújtogatók; És a holtak úra énekelnek című művei vittek el a pálmát. Hihetetlen, hogy legalább a fölemlített színpadi művek valamelyikét ne tudta volna megszerezni a Szegedi Nemzeti Színház idejében, esetleg más színházakat megelőzve is.

4

A színház vezetői az elhibázott évről mentességükre elvi kifogásokat hoztak fel. Legtöbb-

szoór azzal védtek ki a követelőző közvélemény évközi számonkérését, hogy az új magyar darabok nem elég színvonalúak, a nyugatiak pedig ideológiailag zavarosak, vagy károsak. Hogy ez a felfogás nem helytálló, arra elég néhány példa. Először is a mai szerzőknek azzal is segítséget kell nyújtani, hogy a színházak foglalkozzanak darabjukkal és színpadra érleljék azokat. Bizonyára így cselekedtek a bemutatásra vállalkozó színházak is. Másodszor: álkifogás az, hogy nem nevelő hatásúak azok a nyugati drámák, amelyek a haladó szerzők látásmódján keresztül leleplezik az imperializmus embertelenségét, a hidegháború lovagjait, az élet ottani ürességét.

Az a valóság, hogy a Szegedi Nemzeti Színház nem kutatta elég ambícióval az új drámákat, ehelyett inkább poros, ásátog darabokat szedett elő néhány esetben. Tudomásunk szerint ma sem foglalkoznak érdemlegesen a mai írógenerációval, nagyon keveset tesznek annak érdekében, hogy az írók a Szegedi Nemzeti Színházban is feljajánlják darabjukat.

Kétségtelenül hátrányos, hogy a vidék egyik legnagyobb és éveken át a vidéki első rangjára számotartó színháznak nincsen dramaturgja, akinek legfőbb kötelessége lenne az említett mulasztás pótlása. Feltétlenül módot kell találni, még áldozat árán is arra, hogy ilyen státuszt teremtsenek. De nemcsak erről van szó. Az új magyar darabokkal szemben hangoztatott »igényesség« hamis. Valójában a színház egész évben nem volt igényes. Egyetlen mai magyar szerző bemutatott műve sem lett volna rosszabb, gyengébb, mint például Az alkalmi férj volt a Kamaraszínházban. S anélkül, hogy Oscar Wilde érdemeit csorbítani akarnánk, valamennyinek lett volna annyi mondánivalója és művészi értéke is, mint a »Bunbury«-nek, A hazudj igazat-nak. (Ezek közül egyik sem szerepelt az év elején meghirdetett műsorszervben!)

Meggyőződéssel állítjuk azt is, hogy egy-egy darab műsorra tüzésénél személyes érdekek is közrejátszottak. Volt olyan dráma, amelyet egy-egy művész kedvéért tűztek műsorra, a jó szerep, vagy a jónak vélt rendezési feladat miatt. Ilyen, a régi magánzínházak gyakorlatára emlékeztető, helytelen szempontok azonban nem irányíthatják ma már hazánkban egyetlen színház vezetését sem, mert a közönség színvonalas szórakoztatása és a szocialista színházi kultúra kialakítása érdekében áldoz milliókat államunk egy-egy színházra.

A dolgozók igényének és művészi, eszméleti politikai nevelésének szolgálatában tervezni és

játszani — ez a legfontosabb és legidőszerűbb kötelesség.

5

Eddig inkább csak a prózai műsorról szölkünk, hovatovább azonban az operára is bizonyos mértékig érvényessé válnak a mondottak, hiszen ott is tapasztalható a kitaposott ösvényen járás. Ha már a magyarországi eredeti bemutatóról, a Báthory Zsigmond-ról lemondott a színház, indokolatlan volt a hosszú huza-vona, a most már csak az új szízesóra tervezett Ivan Szuszanyin-nal. Az operai tagozat több szép, nagyigényű, magas színvonalú előadást produkált, de túl kell nőnie a már-már »hagyományos« operai műsoron, s merészen, határozottan kell az új felé fordulnia.

Az operai és prózai tagozat összefüggésében feltétlenül meg kell említenünk a prózának az opera előnyére történő elhanyagolását és az ebből eredő színvonalbeli egyenletlenséget. Művészeti síkon az operai színvonal emelkedésének voltak tanúi ebben az évadban is — ugyanakkor fájdalmasan és indokolatlanul uhan az igényesség prózában, a műsorpolitikai szempontokon túl, rendezésben és játékbán is.

6

E várakozáson alul sikerült színlevegő végén felvetődik a kérdés: merre tart a Szegedi Nemzeti Színház? Folytatja-e a felszabadulás óta fokozatosan emelkedő, javuló műsorpolitikáját, avagy megmarad idej leggyengébb esztendőjének színvonalán?

Ez jórészt a színház vezetőinek felelősségén, művészi és politikai elhatározásán múlik, hiszen a tehetségs gárda adott, a művelődési élet vezető testületei készek a segítségre és a közönség sem rest a színház támogatására. Ha a párt művelődéspolitikai irányelveit komolyan veszik a színházban — márpedig ez kötelesség, itt tartósan arról léteve dolgozni nem lehet! — akkor az új évadban ismét vissza lehet állítani a Szegedi Nemzeti Színház tekintélyét Szeged és az ország szemében, a közvélemény előtt.